

socialmedicinsk tidskrift

Sextioandra årgången häfte nr 10 1985

Sturegatan 4, Sundbyberg. Tfn 08/98 40 44
Postadress: 172 83 Sundbyberg
Postgiro 1179-1

Allmän redaktion:

Claes-Göran Westrin, redaktör och ansvarig utgivare
Ann Appelgren, red. sekr.,
Elisabeth Natt och Dag, expedition

Redaktionsutskott:

Erik Allander, professor i socialmedicin, Huddinge
Per Bjurulf, professor i socialmedicin, Linköping
Arne Borg, socialdirektör, Stockholm
Lars-Olov Bygren, professor i socialmedicin, Umeå
Axel Gisslén, kommunalråd, Örebro
Kurt Grefve, socialchef, Kristianstad
Gunnar Grimby, professor i medicinsk rehabilitering, Göteborg
Sonja Henriksson, socialbyråchef, Göteborg
Sven-Olof Isacson, professor i socialmedicin, Lund
Bengt Lindegård, professor i socialmedicin, Göteborg
Ivan Magnusson, socialdirektör, Uppsala
Bengt Scherstén, professor i allmänmedicin, Lund
Leif Svanström, professor i socialmedicin, Stockholm
Gösta Tibblin, professor i allmänmedicin, Uppsala
Villy Wiklund, socialchef, Östersund

Klass och ohälsa

Det finns flera skäl till det ökade intresset för ohälsans ojämlika fördelning. Trots kraftig utbyggnad av en relativt jämnt fördelad och lättillgänglig sjukvård har vi i Sverige kvarstående skillnader i sjuklighet och dödlighet mellan olika socialgrupper. Vid ekonomisk åtstramning blir det allt viktigare att sjukvårdens resurser går till de grupper som har störst behov och de åtgärder som har störst effekt. De politiska diskussionerna om sjukvårdens huvudmannaskap har också klara fördelningspolitiska aspekter. Men även om vi är överens om målet – minskade klassklyftor i ohälsans fördelning – är vi fortfarande mycket famlande inför vilka medel, som samhället bör ta till för att nå dessa mål.

Det är bla mot ovanstående bakgrund, som Svensk socialmedicinsk förening har tagit initiativet till återkommande symposier vid Läkarstämman över temat "Klass och ohälsa".

Artiklarna i detta temanummer bygger bl a på föredrag vid dessa symposier.

Efter en inledande historisk tillbakablick av Finn Diderichsen och Urban Janlert, har Denny Vågerö och Gunnar Persson tagit fram aktuella resultat från en studie av cancerindicens i olika socioekonomiska grupper i Sverige. Olle Lundberg redovisar resultat från Norge och Storbritannien.

Därpå följer två artiklar som syftar till att belysa tänkbara mekanismer bakom sambandet mellan socialklass och i första hand hjärt- kärlsjukdomar och psykiska besvär.

Töres Theorell diskuterar aktuella resultat om sambandet mellan arbetsmiljöförhållanden och riskerna att insjukna i hjärtinfarkt, medan Per-Olof Östergren ger en översikt över den omfattande litteratur, som har studerat det sociala nätverkets betydelse av en ökad sårbarhet hos underprivilegierade grupper.

Slutligen diskuteras i två artiklar några av de konsekvenser för samhällets hälso- och sjukvårdspolitik, som regering och riksdag har dragit i 1985 års hälsopolitiska proposition. Göran Dahlgren betonar vikten av en tvärsektoriell folkhälsopolitik för att uppnå hälsopolitiska jämnlighetsmål medan Finn Diderichsen diskuterar en mer behovsbaserad geografisk resursfördelning som ett bland flera medel att uppnå vårdpolitiska jämnlighetsmål.

Finn Diderichsen

Gästredaktör för detta temanummer har varit t f professor Finn Diderichsen vid Institutionen för socialmedicin i Sundbyberg.